

Vi gaae derefter over til Dagsordenen. Den første Sag paa samme angaaer Forslag til Lov om nogle forandrede Bestemmelser for Borgers og Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet. Denne Sag er til første Behandling.

(Lovforslaget findes i Anhanget Sp. 625—640.)

Bloch: Der blev ved det foreliggende Lovforslags Behandling i det andet Thing fra flere Sider yttret, at det kun omfattede Skolens Indre uden at berøre dens Indre, at det kun vilde sætte Skolens Bestyrelse, Skolebygningerne, Lærernes Boliger og Lønning med Mere paa en bedre Fod, medens Skolen selv i sit indre Væsen blev staaende paa den gamle Grund, hvilende i det gamle Princip; og det blev i denne Anledning gjort gjældende, at det, saalænge Almueskolen ikke i denne Henseende tog et nyt Dyrkning, vilde være meget urigtigt at paabyrde Communerne de betydelige Udgifter, som Forslagets Gjenfremførelse vil medføre. Jeg seer ikke rettere, end at denne Anke er fuldt berettiget, og jeg holder mig forvisset om, at en saadan Lov vilde blive modtagen med megen Misforholdelse fra Communerne Side. Naar det herimod gjøres gjældende, at Lovforslaget ingenlunde har tabt Skolens indre Reform af Sigte, men just vil bane Veien dertil, saa skal jeg ikke ligesom modsige dette, men kun bemærke, at den Vej, ad hvilken dette Formaal tilstræbes, dog væsentligt er søgt gjennem Tilvebringelsen af større Pengemidler, hvorhos man har gjort Regning paa den større Interesse for Skolen, man vilde vække ved at give de communale Autoriteter Afgang til at tage virksom Deel i Skolens Bestyrelse og forventede Udvikling. Hvad enten man nu tør vente eller ikke vente, at man ad denne Vej vil kunne bringe det til større eller mindre Resultater for Almueskolens indre Reform og Dyrkning, saa maa det dog vistnok ansees for lige ønskeligt og lige fornødent uden Forhaling at gjøre, hvad der til dette Formaalets Dyrkning strax kan gjøres, og det uden nye Pengemidler. Et Forsøg i denne Retning skal jeg tillade mig at gjøre, ved at

forestaae et nyt Capitel optaget i Lovforslaget, hvorved dette paa et Par mindre betydelige Undtagelser nær ikke vilde undergaae anden Forandring end den, der da vilde blive at foretage i deis Capitlers og Paragraphers Talbetegnelse.

Den Grundtanke, hvorpaa mit Forslag støtter sig, er den, at Almueskolerne næsten allevegne ere oversyldte, og ville ved den stigende Befolkning blive det endnu mere, saalænge de skulle vedblive at tilbyde Undervisning for alle dertil henviste Børn, lige fra det 6te til det 14de, ja 15de Aars Fylde. Thi, har end Loven af 2den Mai 1855, der indeholder nogle forandrede Bestemmelser i Anordningerne om Skolegangen og Udskrivningen af Skolen, havet den Almuen paahvilende Evang, og derved væsentligt brudt det fordærvelige Princip, ifølge hvilket Almueskolen udstrakte sine Arme saa langt, den kunde naae, for at drive alle skolepligtige Børn ind til sine Bænke, uden at lade sig standse derved, at disse mere og mere oversyldtes, saa er det dog aldeles ikke at vente, at den derved givne Frihed vil blive benyttet i noget stort Omfang, efterat Forældrene i en saa lang Arrække have ladet sig vænne til Skolevæsenet og afvænne fra selv at undervise deres Børn, saa at det er at forudsætte, at Skolen fremdeles vil beholde sine to Classer og alle Pladser mere end vel besatte, en Forudsætning, hvorfra ogsaa det foreliggende Lovforslag gaaer ud. Og, idet Forslaget allerede i sine to første Paragrapher giver Bestemmelser, sigtende til at have Ulemperne af den deels tilstedeværende, deels imødesete Oversyldning, træffer det sig saa heldigt, at jeg kan støtte mig til officielle Vidnesbyrd i denne Henseende, saavel fra den høitærede nuværende Cultusminister, som fra hans nærmeste Forgænger, der, som bekendt, efterat han i 40 Aar havde arbejdet paa Almueskolevæsenets Udvikling paa det ved Anordningerne af 29de Juli 1814 givne Grundlag, tilsidst gjorde den Opdagelse, at det hidtil fulgte System havde ført til en saadan Oversyldning, at der maatte tænkes paa Midler til at standse og aflede den altfor stærke Tilstrømning (see Skrivelse fra Ministeriet til